

[Ragnhild Andersen.]

Hvordan lever da de arbejdsløse kvinder under disse betingelser? Der var en deputation her forleden hos socialministeren i anledning af brændselshjælpens udbetaling, de overbragte en udtalelse fra fagforeningens generalforsamling. De var også hos partiernes ordførere, og de kunne fremlægge dokumentation for, at de manglede mad til sig selv og deres børn, at de manglede penge til brændsel, og for nogles vedkommende også husly.

Vilkårene for kvinderne indenfor metalindustrien er stort set blevet meget forringet gennem det sidste års tid, kvindernes og børnenes nerver slides op under arbejdsløshedsperioder. Hvor tør man så stå her i rigsdagen og forsikre, at der ikke på noget område er sket sociale forringelser? Jo, det er der sandelig! De dårligst stillede må være med til på flere måder at bære regeringens krigspolitik, f. eks. gennem de mange prisforhøjelser og de store skatter og afgifter. Hvordan tror man, en sådan arbejdsløs moder ser på ophævelsen af rationeringen af sukker? Sukkerprisen steg fra 70 til 90 øre. Det betyder en yderligere rationering for hende. Jeg giver ikke fem øre for ophævelsen af sukker- og kafferationeringen, al den stund disse varer fordyres, så de bliver uoverkommeligt dyre for de dårligst stillede, og det er jo tilfældet. Rationeringen hører op, ja, og rationeringen indfinder sig i endnu stærkere grad i de små hjem på grund af de forhøjede priser.

De arbejdsløse må naturligvis først og fremmest have beskæftigelse, således som det er fremført af dem selv og til stadighed fremføres af os. Men vil man ikke garantere dem arbejde, må man på den anden side sikre dem ordentlige understøttelser, højere brændselshjælp og højere huslejhjælp.

Men foruden de egentlige arbejdsløse, hvis tal stadig er voksende — man kan ikke se nogen tendens til nedgang i arbejdsløsheden —, er der også en stor skjult arbejdsløshed. For et øjeblik siden sagde den højtstående socialminister, at tallet på arbejdsløse var skam ikke mere end godt 60 000.

Jeg tør ikke sige, om dette tal er korrekt, det er det antagelig ifølge arbejdsløshedsstatistikken, men jeg kan nævne, at indenfor den fagforening, jeg før omtalte, Kvindeligt Arbejderforbund, er der ud af de 7 000 medlemmer, foruden de 1 200 helt arbejds-

løse, 800—900 kvinder, der er på arbejdsfordeling, d. v. s. på nedsat arbejdstid. Det er frivilligt, kan man sige. Ja, vist er det frivilligt, kvinderne kan selv tage stilling til, om de vil gå på arbejdsfordeling, eller de ikke vil det. Men jeg kan fortælle, hvordan det foregår på en stor virksomhed, en af de største i metalindustrien med kvindelige arbejdere. Kvinderne bliver stillet overfor to spørgsmål: om de vil stemme for, at der skal fyres nogle hundrede kvinder derude, eller de vil stemme for, at arbejdet skal fordeles f. eks. på hveranden uge. Ja, hvordan skal kvinderne stemme under sådanne vilkår? De stemmer naturligvis ikke for arbejdsløsheden — hvem kan få sig selv til det —, de stemmer på arbejdsfordelingen, de fleste klynger sig til håbet om at bevare arbejdet eller tilknytningen til arbejdspladsen. Så går de med til på denne måde at dele fattigdommen imellem sig. Mange må selv betale for den nedsatte arbejdstid. Dersom arbejdstiden ikke er nedsat 24 timer ugentlig, d. v. s. helt ned til halvdelen, er der ikke mulighed for at få erstatning, og erstatning får man så på den måde, at man får arbejdsløshedsunderstøttelse, dersom arbejdstiden er nedsat til halvdelen, men er den ikke det — og det er tilfældet for adskillige hundredes vedkommende —, får de ikke en øre i erstatning. De må selv betale for den nedsatte arbejdstid og klare dagen og vejen med en nedsat ugeløn.

Jeg vil gerne spørge den højtærede socialminister, om han ikke finder det uretfærdigt, om han ikke mener, at der burde gives disse arbejdere en erstatning for den nedsatte arbejdstid? Jeg mener, arbejdsgiverne burde finansiere en godtgørelse til disse kvinder og arbejdere iøvrigt, som må arbejde på nedsat arbejdstid. Kvinderne opdager, når de går med til arbejdsfordelingen, i løbet af ganske kort tid, at de er næsten lige så fattige, for ikke at sige helt så fattige, som dem, der er ganske uden beskæftigelse. Tilsyneladende har de arbejde, de skal svare deres udgifter, skat, husleje, sygekasse o. s. v., som om de havde arbejde, medens de i virkeligheden er halvt arbejdsløse. Det er den skjulte arbejdsløshed, som ikke tæller med, den kommer aldrig nogensinde frem i tallene på de arbejdsløse, som vi har her i landet. Men den er der, ikke alene i den kategori, som jeg omtaler, hos arbejderne i metalindustrien, den er der